

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 179. — GOD. V.

ŠIBENIK, 8. VELJAČE 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Naš izvoz u prošloj godini

Nedavno objavljeni podaci o našem izvozu u prošloj godini i suviše su sumarni da bi se na osnovu njih mogla izvršiti detaljna analiza i donijeti definitivna ocjena rezultata postignutih u ovom važnom privrednom domenu. Međutim, oni ipak dozvoljavaju da se uoče glavne karakteristike izvoza, da se ocijeni veličina problema, koje je morala rješavati naša vanjska trgovina, i uspjeha, koji su u tome postignuti. Ovo je moguće naročito uz potrebne komentare i tumačenja stručnjaka koji su, također, iz dana u dan pratili kretanje našeg izvoza u prošloj godini, tako da su u stanju i da na osnovu grubih cifara pruže već danas jednu prilično jasnu sliku.

Osnovi podatak — da je naš izvoz u prošloj godini dostigao vrijednost od 75.160 milijuna dinara, t. j. za 3.770 milijuna dinara veću nego u 1954. godini — iznenadio je prijatno i neke od tih stručnjaka. Naime, izvoz je u prvom polugodištu 1955. ozbiljno podbacio, tako da su mnogi sumnjali da li će se za preostalih šest mjeseci doći i obim izvoza ostvaren u 1954. godini. Međutim, stanje se u drugom polugodištu popravljalo iz mjeseca u mjesec, a naročito u prosincu, u kome je izvezeno robe u vrijednosti od 11,6 milijardi dinara, t. j. za 4 milijarde više nego što se oprezno predviđalo. Ma da se dopušta da je na ovaj snažan porast u prosincu imao izvesnog utjecaja i novi devizni režim, koji je stupio na snagu prvog siječnja i koji je stimulirao izvoznike da do tog roka ostvare što veći broj zaključaka, ipak se smatra da je tome najviše doprinijela ubrzana realizacija zaključaka vezanih za kraj godine.

Drugi značajan momenat, na koji se ukazuje, jest taj, da je u prošloj godini prebačen obim izvoza u 1954. uspijeh činjenice da je bio osjetno manji izvoz mnogih artikala, koji su predstavljali važne stavke u prethodnoj godini: proizvoda metalne, tekstilne i elektroindustrije, stočarskih i ratarskih proizvoda i t. d. Smatra se, da je prošle godine izvoz ovih proizvoda bio za oko 8,6 milijardi dinara manji od vrijednosti koja bi se realizirala da je njihov izvoz normalno tekao. Što je taj veliki manjak ipak nadoknaden, treba zahvaliti pojačanom izvozu niza drugih artikala, u prvom redu proizvoda obje metalurgije, drvne industrije, kemijske industrije, crne metalurgije, duhana i ljekovitog bilja.

Do ovih pomjeranja došlo je u jednom dijelom i uslijed situacije na međunarodnom tržištu. Karakterističan primjer ovoga daje opadanje izvoza u Tursku, koje je pogodilo naročito našu metalnu i elektroindustriju; izvoz u ovu zemlju pao je sa svoje rekordne vrijednosti od 6,9 milijardi u 1954. godini na svega 2,9 milijardi dinara u prošloj godini. Međutim, izvoznici smatraju da je glavni činitelj u ovom kretanju bilo unutrašnje tržište, t. j. njegove povećane potrebe za robom, koja bi se inače izvezila. Jedan kompetentni privredni stručnjak, govoreći o ovoj situaciji, podvukao je nedavno da je naš izvoz u prošloj godini tekao u stalnoj borbi sa unutrašnjim tržištem i da bismo, prema stanju na međunarodnom tržištu, mogli izvesti i dvaput više robe da smo je imali.

Prema mišljenju mnogih izvoznika, međutim, shvatanje da postoji zaista neka jaka konkurencija između vanjskog i unutrašnjeg tržišta ustvari je pogrešno i štetno, bar u većini slučajeva. To shvatanje se dobrim dijelom zasiva na pretpostavci da izvoz podiže cijene na unutrašnjem tržištu. Izvoznici tvrde na osnovu podataka da je ovo u prošloj godini bio slučaj samo kod vrlo malog broja artikala, na primjer kod jaja. S druge strane, izvoz nekih artikala, na primjer tekstila i svinja, bio je namjerno ograničen, i to u znatnoj mjeri, pa ipak su njihove cijene na domaćem tržištu bile u stalnom porastu.

Ovaj stav naših izvoznika može se, zaista, potkrijepiti mnogim uvjerljivim činjenicama. Kod niza proizvoda mi izvozimo količine, koje su usviše neznatne da bi mogle utjecati na njihove cijene na unutrašnjem tržištu. Mi smo, na primjer, u 1954. godini (za ovu još ne postoje podaci) proizveli 405.000 tona mesa, a izvezli 17.600 tona, dakle svega oko 4,4 posto. Od berbe kukuruza u 1953. godini, koja je dala 3.840.000 tona, mi smo u 1954. izvezli 124.000 tona, dakle svega 3,2 posto, i t. d. Ustvare, u poređenju sa privredno razvijenim zemljama, izvoz apsorbira relativno vrlo mali dio našeg narodnog dohotka. Godine 1954. taj udio izvoza u dohotku je iznosio oko 6,2 posto, dok je na primjer, kod susjedne Austrije on 1953. iznosio 21 posto, a kod Zapadne Njemačke oko 18 posto. Prema tome, povećanje izvoza, koje, naravno, treba da omogućiti povećanje proizvodnja, predstavlja jedan od glavnih uslova ekonomskog prosperiteta, jedan od glavnih puteva za podizanje životnog standarda.

Ne može se reći da u ovom cilju nisu prošle godine preduzeti vrlo značajni koraci. Jedan od najznačajnijih je svakako obnavljanje trgovinskih odnosa sa svim istočnoevropskim zemljama. Koliko je ovo bilo važno za našu vanjsku trgovinu, može se ocijeniti već po činjenici da je u SSSR izvezeno u prošloj godini robe u vrijednosti od 5,3 milijarde dinara, čime je ova zemlja zauzela treće mjesto na listi naših kupaca, iza Zapadne Njemačke i Sjedinjenih Država. Među drugim mjetama treba spomenuti osnivanje Jugoslavenske banke za vanjsku trgovinu, sredinom prošle godine i Instituta za vanjsku trgovinu, donošenje niza standarda o poljoprivrednim proizvodima i organiziranje efikasne kontrole njihovog kvaliteta, efikasnije organizacije vanjskotrgovinskog aparata, energični napori za širi plasman naše robe na azijska, afrička i južnoamerička tržišta, čvršće povezivanje naših izvoznih poduzeća pri istupanju na inostrana tržišta, stroži izbor kadrova u vanjskoj trgovini i druge. Mnoge od ovih mjera počele su da dolaze od izražaja tek u drugoj polovini prošle godine, ali su, prema mišljenju upućenih privrednika, i za to ograničeno vrijeme mnogome doprinijele tome da rezultati našeg izvoza ipak budu zadovoljavajući. Njihov pun doprinos na unapređenju izvoza može se, međutim, očekivati tek u ovoj godini.

(«Jugopres»)

Kolektivno članstvo

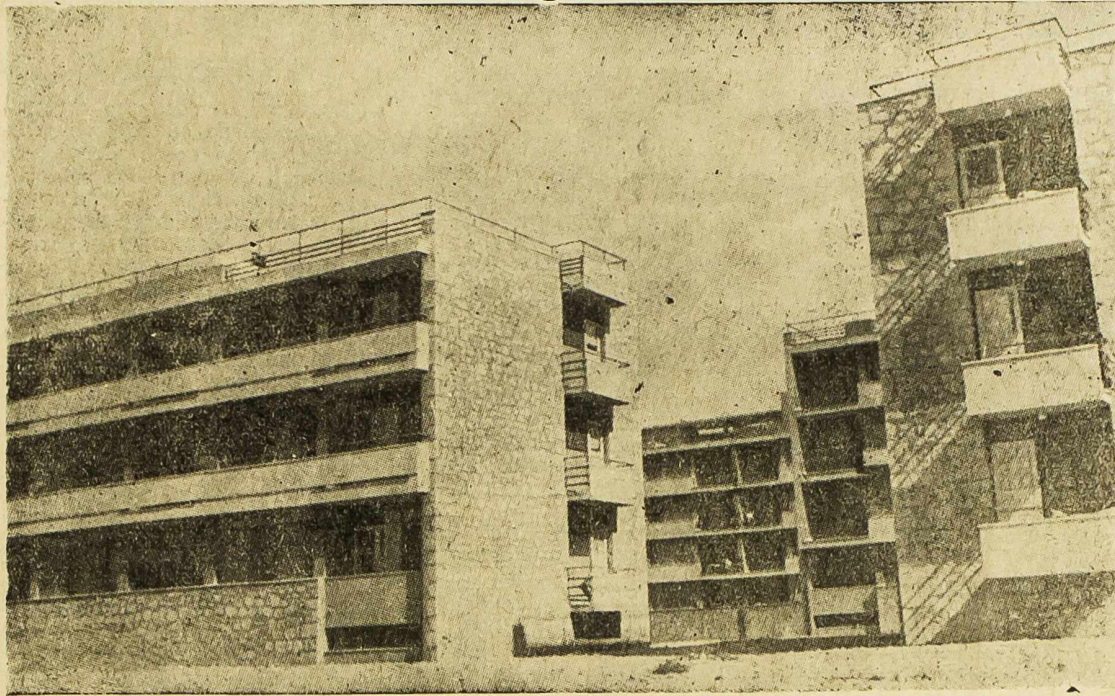
Na području našeg kotara često se diskutira o odnosu Socijalističkog saveza prema društvenim organizacijama i njihovom radu. Na brojnim sastancima, pa i u privatnom razgovoru ističe se potreba veće pomoći društvenim organizacijama, koja bi trebala da se prvenstveno očituje u ideološkom i političkom utjecaju SSRN na cjelokupan njihov rad.

Pogodan način za postizavanje bolje povezanosti između Socijalističkog saveza i društvenih organizacija je njihovo kolektivno učlanjivanje u SSRN. Taj oblik povezivanja gotovo je potpuno zanemaren na području našeg kotara.

Praksa je pokazala da tamo, gdje su društvene organizacije kolektivno učlanjene, rukovodstva Socijalističkog saveza mnogo više se bave njihovim problemima sa kojima ih upoznavaju predstavnici tih organizacija. Pored toga, one preuzimaju konkretnu obavezu i sve to pridomosi lakšem provođenju politike Socijalističkog saveza u tim organizacijama.

Ima slučajeva da je kolektivno članstvo društvenih organizacija samo formalnog karaktera a tome je upravo razlog, što još ima nejasnoća u pogledu kolektivnog učlanjivanja. Tako neka društva smatraju da je sasvim dovoljno što su se njihove kotarske odnosno općinske organizacije kolektivno učlanile u Socijalistički savez. Slično mišljenje su zastupali i njihova općinska, odnosno kotarska rukovodstva, pa mi ona nisu nastojali da se pojedina društva kolektivno učlane u osnovne organizacije Socijalističkog saveza. Naime, kulturno-prosvjetna društva, vatrogasna društva, sportski klubovi i slične organizacije trebali bi da se učlanjuju kod osnovnih organizacija SSRN, a njihovi općinski i kotarski forumi u općinske odnosno kotarske organizacije Socijalističkog saveza. Takvim sistemom kolektivnog članstva postiglo bi se da društvene organizacije aktivno sudjeluju u provođenju onih zadataka koje u ideološko-političkom smislu predstavljaju osnovne organizacije, odnosno općinski i kotarski odbor SSRN. Osim toga, društvene organizacije bi na taj način mogle da svoje probleme iznose pred Socijalistički savez koji bi im u tom slučaju davao konkretnu pomoć.

Kolektivno članstvo bi u svakom slučaju trebalo da pridonese boljoj i stvarnijoj povezanosti društvenih organizacija i Socijalističkog saveza. To će bez sumnje proširiti i krug utjecaja našeg kotara, koja sudjeluju u provođenju politike i zadataka Socijalističkog saveza.

Šibenik — Nove stambene zgrade

Godišnje konferencije organizacija SSRN u općini Kistanje

NESAMOSTALNOST ORGANIZACIJA

Iz izvještaja o radu organizacija Socijalističkog saveza za proteklu godinu na području Kistanjske općine može se zapaziti da je pored uspjeha u radu tih organizacija bilo i niz nedostataka. Kao jedan od najtežih problema u gotovo svim organizacijama jest upravo taj što se one još ni do danas nisu osmislile u radu. To je uglavnom posljedica slabe i nesistematske pomoći Općinskog odbora SSRN. Ukoliko je općinski odbor i pružao pomoć,

onda je ona bila kampanjskog karaktera.

Izvještaji su uglavnom obuhvatili pitanje članarine, ali se u njima nije analizirao rad odbora kao političkog rukovodstva na terenu, a isto tako nedovoljno se govorilo i o formama uključivanja članstva pojedinih organizacija SSRN u izvršnju konkretnih zadataka i u pogledu omasovljenja organizacije išlo se nepravilnim putem. Tako je bilo slučajeva u toj općini da su se iz spiskova birača prepisivali imena u spisak organizacije SSRN i to bez znanja upisanih članova. Naravno, da se je takva praksa, koja je lišena svakog političkog objašnjenja, negativno odrazila u životu i radu organizacija Socijalističkog saveza.

Jedna od najboljih organizacija SSRN na području Kistanjske općine jest ona u selu Čučevu. Punim zalaganjem članova te organizacije i ostalih mještana mnogo se je postiglo dobrovoljnim radom na uređenju sela. Popravljeni su seoski putevi, očišćeni bunari i lokve, a predviđeno je da se izvrše i drugi radovi na unapređenju sela. Osnovni nedostatak ove kao i drugih organizacija je u tome, što se ne vodi gotovo nikakova briga o političkom radu u organizaciji i u selu.

Žene su osobito aktivne u organizaciji SSRN Čučevu. Na godišnjoj konferenciji prisustvovala je velik broj žena, koje su diskutirale i davale prijedloge u vezi boljeg rada organizacije. One su oštro zamjerile što se nije aktivnije radilo na rješavanju komunalnih problema u selu i što se nije veća pažnja posvetila kulturno-političkom djelovanju te radu s omladinom i sekcijom

žena. One su također kritizirale rad poljoprivredne zadruge u Kistanjama kojoj one pripadaju. Naime, da zadruga, po njihovom mišljenju, ne vodi brigu o poboljšanju životnih prilika zadrugara. Mnogi artikli su u njoj skuplji nego u ostalim radnjama poduzeća «Kombinat» u mjestu.

Žene su, osim toga, diskutirale o slaboj aktivnosti pojedinih članova SK u organizaciji Socijalističkog saveza, a iznijele su i slučajeve nepopuljivosti između nekih članova, što se je negativno odrazilo i na sam rad organizacije SSRN.

Dok su u Čučevu žene aktivne, a dvije izabrane u odbor organizacije od kojih je jedna i predsjednica SSRN, dotle na konferenciji u Biovinom selu nije prisustvovala niti jedna žena. Isto tako od četiri prosvjetna radnika nitko nije sudjelovao u radu konferencije SSRN.

Nagotovo svim konferencijama je izražena želja da Općinski odbor SSRN pruži veću pomoć osnovnim organizacijama. Tamo gdje su članovi općinskog odbora češće obilazili organizacije, bilo je i boljih rezultata. Svakako, da je ta pomoć nužna osobito onim organizacijama koje ni do danas nisu uspjele da se osamostale u svom djelovanju.

Boško Pekić

GRUPA PIONIRSKIH RUKOVODILACA VRATILA SE IZ PIONIRSKOG GRADA

Grupa od dvanaest pionirskih rukovodilaca, većinom omladinaca prosvjetnih radnika, vratila je od 18. do 28. prošlog mjeseca u Pionirskom gradu, gdje se je na desetdnevnom tečaju osposobila za rukovodstvo u pionirskim organizacijama.

Savez pionira, najmasovnija dječja organizacija gotovo i ne postoji na našem kotaru. Spomenuta grupa spremna je uložiti mnogo truda za bolji rad Saveza pionira. Međutim, potreban je veći broj omladinaca koji će sudjelovati u radu s djecom. Za njih će se uskoro organizirati i tečajevi. S tim u vezi potrebna su minimalna materijalna sredstva kako za nesmetan rad tih tečajeva tako i za početak djelovanja po pionirskim odredbama. Mnogo brige zadaje pitanje prostora. Ono se može riješiti uz veće razumijevanje masovnih i društvenih organizacija. Sigurno je, da ta pomoć u ovom času ne će i ne bi smjela izostati.

Z. Baković

Osniva se zadružna štedionica

Društveni i ekonomski razvitak naše zemlje traži odgovarajuće institucije, koje će još više otvarati put slobodnijem djelovanju ekonomskih zakona; pružiti mogućnost širem zamahu u razvitku materijalnih proizvodnih snaga.

Industrijski uspon, posebno u bazičnoj industriji, ostavio je za sobom neke od nužnih popratnih disproporcija. Jedna od tih je i nerazmjerni u razvitku industrije za proizvodnju sredstava za proizvodnju u odnosu na onu industriju, koja bi trebala da proizvodi sredstva za široku potrošnju.

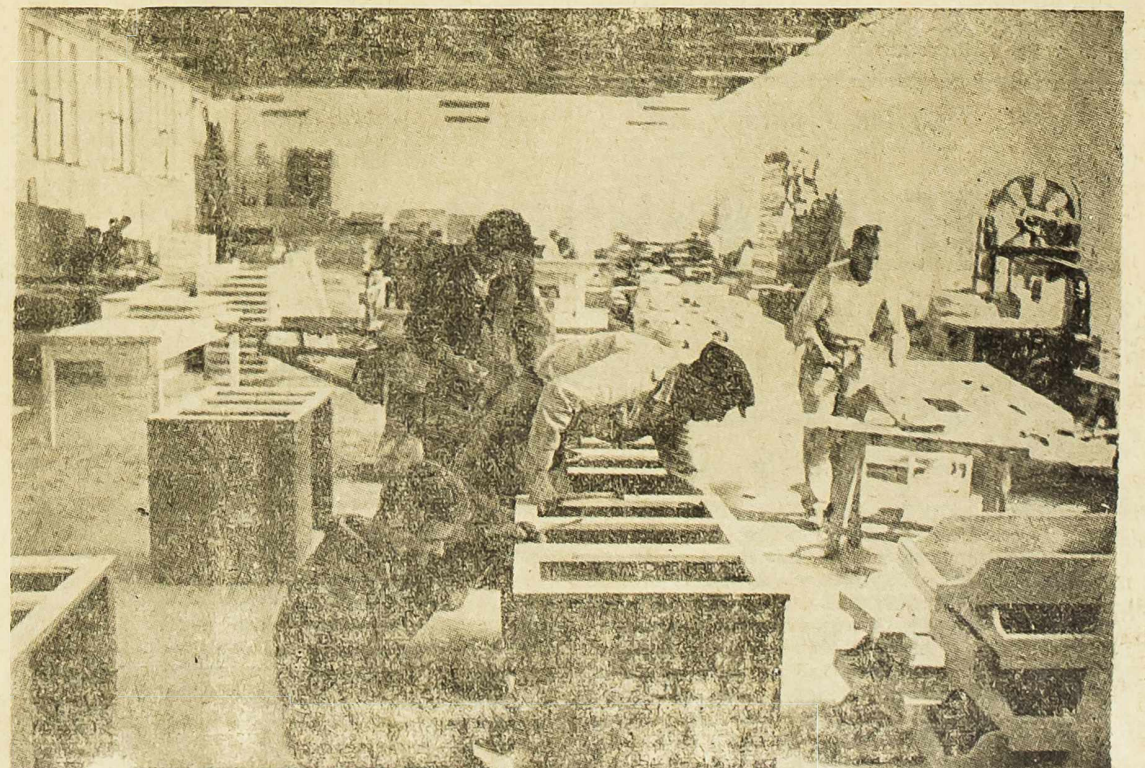
U novoj ekonomskoj politici sve se veća pažnja poklanja razvitku poljoprivrede, putem mehanizacije i modernizacije uz

razvitak i jačanje socijalističkih odnosa, jer je baš poljoprivreda ona privredna oblast, koja neposredno svojom proizvodnjom utječe na životni standard, u tome bez svake sumnje i na ravnomjerniji privredni razvitak svih ostalih oblasti.

U toj oblasti privrede, u poljoprivredi, za socijalistički prosperiteta sela, za veću proizvodnju, za produktivnost rada, zadrugarstvo, posebno poljoprivredne zadruge, imaju izuzetno mjesto. Obilni programi u zadrugarstvu traže i nova financijska sredstva. Da bi se olakšalo kreditiranje poljoprivrede i zadrugarstva u svim kotarskim centrima osnivaju se zadružne štedionice, kao posebne kreditne ustanove; bliže poljoprivredi, selu i zadrugarstvu, rekli bi, specijalizirane institucije za kreditiranje zadrugarstva i poljoprivrede.

Tako je i kod nas. Već se vrše pripreme za osnivanje zadružne štedionice. No, potrebno je kao uvod u te pripreme istaknuti neke od primarnih zadataka, o kojima već sada treba da se misli, kako bi se sve to odvijalo u skladu sa zakonskim propisima.

U Službenom listu FNRJ br. 454. Uredba o bankama i štedionicama definira, da određene bankarske poslove mogu vršiti štedionice. U tome se već nadzire, da je financijsko poslovanje i kreditiranje najvažnije polje rada štedionice. No, dok za obaveze Narodne banke jamči FNRJ, za obaveze štedionice (Nastavak na 2. strani)

TLM »Boris Kidrič« — Stolarska radionica

Plenum sindikata komunalnih i zanatskih radnika

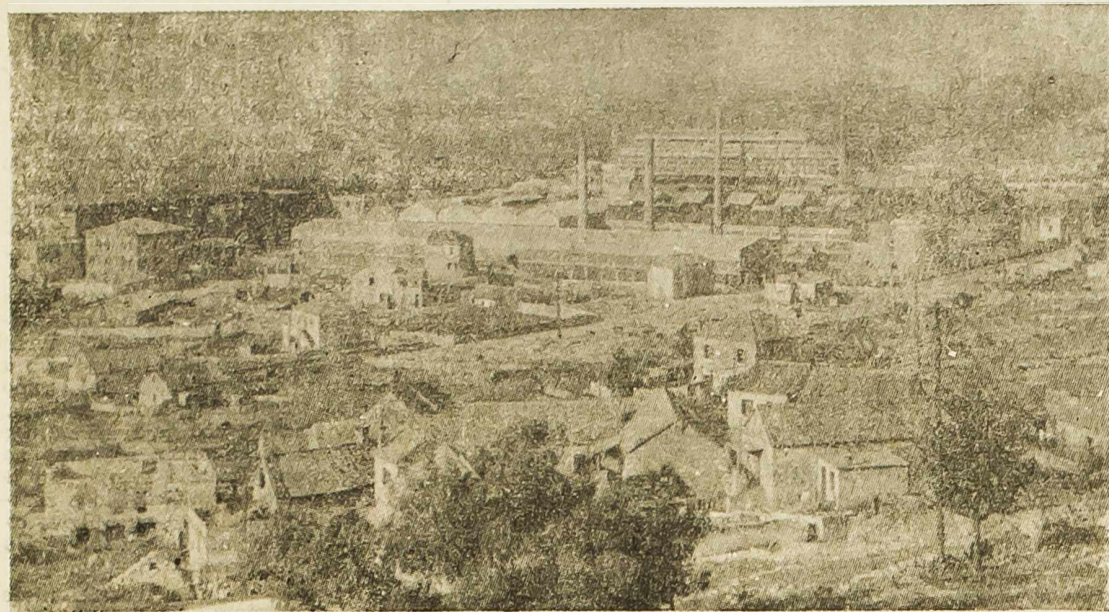
Plenum je na drugoj ovogodišnjoj sjednici razmotrio rad sindikalnih podružnica nakon izvršenog spajanja sindikata zanatskih sa sindikatom komunalnih radnika. Prema izlaganju drugoga iz plenuma, koji su izvršili uvid u rad podružnica, uočeno je niz nedostataka u radu a napose kod nekih sindikalnih podružnica, koje nisu održale ni godišnju skupštinu. To se osobito tiče sindikalnih podružnica, Društva i soboslikarske zadruge. Veći broj sindikalnih podružnica od konstituiranja uopće se više nije sastajao. Najveći propust gotovo kod svih podružnica ispoljava se u neažurnosti blagajničkog poslovanja za sakupljanje sindikalne članarine. Osim svega, tri sindikalne podružnice, ostale nisu ni predigle sindikalne kartice za prikupljanje članarine.

Da bi se otklonile navedene slabosti i na vrijeme pokrenuo sindikalni rad u našim kolektivima, plenum je donio zaključak da se 15. veljače održi prošireni plenum, kojem bi, osim predsjednika i tajnika sindikalnih organizacija, prisustvovali predsjednici radničkih savjeta i upravnih odbora, kao i direktori radnih kolektiva. Bez sumnje takovo savjetovanje bit će od velike koristi. Prije svega potrebno je u sindikalnim podružnicama pristupiti razradi zaključaka na osnovu materijala sa godišnje skupštine Kotarskog odbora sindikata komunalnih i zanatskih radnika, kao i zaključaka sa godišnje skupštine Kotarskog i Općinskog sindikalnog vijeća. Zaključeno je, da upravni odbori sindikalnih podružnica zatraže od svojih blagajnika da na vrijeme vrše ubiranje članarine, što je od općeg interesa za pravilno materijalno funkcioniranje sindikalnih organizacija.

Opća je konstatacija, da se sindikalne organizacije nisu u dovoljnoj mjeri založile za sprovođenje zaključaka sa I. kongresa sindikata komunalno-zanatskih radnika, te da još nije postignuta prava sadržina u njihovom radu. Jer, ima dosta zadataka koji čekaju svoje rješavanje, a to traži konstantan i dinamičan rad cjelokupnog članstva.

Potrebno je da na proširenom plenumu, koji će se 15. veljače održati u dvorani Općinskog sindikalnog vijeća u Šibeniku, budu zastupane naše sindikalne podružnice preko svojih predstavnika. Na tom plenumu prisustvovali će i predstavnici sindikalnih podružnica sa područja Knina i Drniša.

J. Jurišić

Tvornica elektroda i ferolegura

Vijesti iz Knina

Bilješka Na ostakljenom asfaltu

Prošetali smo se ulicama Knina i zabljeđili nekoliko sličica na temu zahlađenje ili zimske prilike i neprilike u ove prve februarske dane.

Snažna bura uzdiže snježnu prašinu. Ulicom se ne može normalno hodati. Prolaznici koji idu niz buru nisu gospodari svojih nogu. Moraju biti spretni da bi odoljeli vjetru koji ih, tako reći, nosi. Oni koji hodaju uz buru, koračaju pogruženo, bore se s vjetrom i mećavom koja im zaspije oči i od koje zastaje dah. Oni koji su fizički slabiji prevalljuju put u etapama. Sklone se za neku kuću i uđu u najbliži dućan, a kad dođu k sebi nabrane kretanje do druge etape i tako malo po malo do cilja. Ako treba prijeći ulicu, to se učini u trku ili u skokovima.

Inače ulica je gotovo pusta. Prolaze samo oni koji moraju da obavne neki posao, dakle, u neku ruku službeno.

Vjetar stalno fijuče kroz ogoljelo granje naših divjoređa, su-

ruvo cvili i taj ciuk brzo ode dalje i pravi mjesto novom refulu, koji za čas doleti, još ljude i još hladnije. Crni se bršljan na zidinama kninske tvrđave, crni se i krije vrapce koji se kostriješe i izgledaju kao pernate lop-tice.

Djeca su imala snijega i prvi dan sve je bilo u stilu zimskih čari i radosti, ali kad je stegnulo suh led i taj snijeg je postao gorak i težak. Malobrojni su oni koji su imali odvažnosti da na sanjka-ma jure niz strmu ulicu ili da se klatku na smrznutoj bari. Uvukla se djeca u tople kuhinje i kroz prozorska okna išarana kristalima leda promatraju prolaznike, koji ih uveseljavaju nespresnim hodanjem i klizanjem po »zalije-nom« asfaltu.

Zbog vremenskih nepogoda poremećen je saobraćaj. Autobusi ne voze. Putnici koji su trebali ići za Benkovac, Sinj, Bosansko Grahovo, ne miču se iz Knina Čekaju. Neki su se našli u nezavidnom položaju, osobito jedna grupa prosvjetnih radnika iz benkovačkog područja. Ponestalo ljudima novaca. Vjerojatno su i drugi putnici imali sličnih neprilika. Vlakovi snobračaju, ali sa većim zakašnjenjem.

Zima se nadvila nad gradom i njegovim stanovnicima. Dani odmiču sporo. Komentiraju se posljednje meteorološke vijesti. Svi željno očekuju prestanak ove nenasnoe studeni. A dotle bura fijuče.

A. M.

ODRŽANA DVA PREDAVANJA

U toku prošlog tjedna održana su dva predavanja u Domu JNA. O temi »Atomsko oružje« govorio je ing. Milojko Čišić iz Splita. Drugo predavanje bilo je o »Partizansko ratovanje kroz historiju i danas«, a održao ga je potpukovnik Dronjak iz Knina.

PLANINARSKA ZABAVA

Prošle subote planinarsko društvo »Dinara« u Kninu održalo je u sali Doma JNA svoju zabavu, koja je bila dobro posjećena. Prihod s ove zabave upotrebili će za putničku blagajnu, jer kninski planinari namjeravaju organizirati izlet na Velebit i Sljeme.

ŠKOLI UČENIKA U PRIVREDI DODIJELJENA NOVČANA POMOĆ

Škola učenika u privredi u Kninu obaviještena je od Fonda za kadrove pri Zanatskoj komori NR Hrvatske, da joj je dodijeljena dotacija u iznosu od 1 milijun dinara. Ta svota ima se upotrebiti za nabavku inventara za dvije kompletne učionice, za popunu kabineta i nabavku namještaja za zbornicu.

Upravni odbor Fonda za kadrove Zanatske komore Hrvatske ispravno je uočio materijalne potrebe te škole, tako da će dotacija dobro doći za otklanjanje mnogih teškoća s kojima se ova škola bori od svog osnutka.

KRADA U PODUZEU

»UDARNIK«

U skladištu građevnog poduzeća »Udarnik« u Drnišu izvršena je provalna krađa. Steta, koja je pricinjena ovom poduzeću, još nije ustanovljena. Organi vlasti vode izvide.

TEŽAK ZLOČIN U BIOVIČINOM SELU

Nedavno je u Biovičinom selu, općina Kistanje izvršen težak zločin nad 60-godišnjim Dušanom Masliksom pok. Davida. Njega je udario kamenom u glavu Vujo Masliksa tako, da je od zadobivenih rana preminuo u kninskoj bolnici.

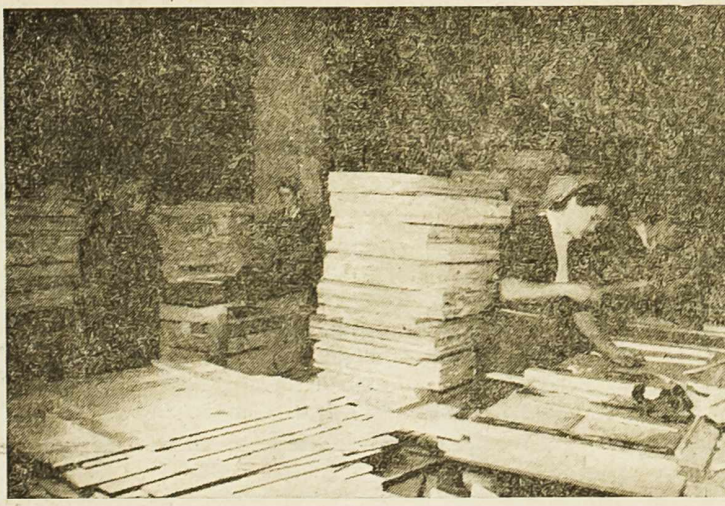
Tom zločinu prethodila je svađa, koja je između te dvojice već od ranije postojala uslijed spora, koji je nastao zbog nekog zemljišta. Krivavom običunavanju dobrim dijelom je »kumovao« i alkohol. Protiv počinitelja ovog teškog ubistva organi Unutrašnjih poslova vode izvide.

B. P.

GALEB DOLETIO IZ MOSKVE

U ponedjeljak je u Jzerima ubijen galeb koji je doletio iz Moskve. Na nozi je imao prsten od aluminijske oznake »Moskva — 359587 E«.

Galeb je predan Prirodoslovnom muzeju u Šibeniku.

Iz Pilane i tvornice sanduka

Crtime s puta u Beč

U gradu valcera

Kad sam sedmicu dana poslije odlaska iz Beča slušao na radiju da je temperatura u Beču između 20 i 25 stepeni ispod nultice, tek tada sam bio svijestan rizika na koji se odlučila grupa prosvjetnih radnika iz Šibenika, kad je u drugoj polovini siječnja krenula na put prema sjeveru, u Beč. Zamislim sebi Beč sa minus 20 stepeni, sa sniježnim vijavicama i snijegom iznad koljena i nas, prosvjetne radnike iz Šibenika, bez bunda, čizama i šubara, u takvom Beču, Ni Burg ni Schönbrunn, ni Prater ni Kalenberg, ni Staatsoper ni Volksoper, ni Mariahilferstrasse ni Kärntnergasse, ni Sv. Stephan ni Kapucinci sa ljesovima Habsburgovaca ne bi nas vidjeli i bili počašćeni našim divljenjem. Čitav pothvat bi se pretvorio u jalovi izlet

temperamentnih Dalmatinaca, čiji temperament teško može da zagrije smrznute kosti. Jednom riječju bilo bi: Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba. Ako od izvjesnih okolnosti očekujemo da će izbaciti nešto neprijatno, a one, suprotno od očekivanja, izbace nešto prijatno, onda to obično nazivamo srećom. Sto drugo može značiti nego imati sreću, ako se u drugoj polovini siječnja boravi 7 dana u Beču i za vrijeme svih tih 7 dana uživa u lijepom sunčanom vremenu, da bi odmah poslije našeg odlaska temperatura pala na minus 20 i sve se zakrilo sniježnim pokrivačem. Doduše, tada bi prolaz kroz Semering bio daleko slikovitiji i efektivniji, ali to ne bi ni približno moglo kompenzirati sve one neđaće na koje si našli. I

tako ta tzv. sreća nam je pružila da se ne vratimo kao »Martin iz Zagreba«.

Prelazak preko granice, naročito ako je to prvi put u životu, a za većinu nas je to i bio, predstavlja poseban doživljaj. Prvi put dolazimo na teritorij na kojem se ne govori našim jezikom, na kojem vladaju drugi zakoni i drugi običaji. Možda ovaj posebnost osjećaj kojeg čovjek ima pri prelasku granice i ne bi bio tako intenzivan, kad ne bi bilo carinika, i to naših koji se razmire po vozu pred granicom i austrijskih poslije granice. Najprije traže putne isprave, a zatim ostalo: naši valutu, a austrijski rakiju i cigarete, što je u stvari jedno te isto, jer se, po sretnom ishodu, sve to pretvara u šilinge.

Sam dolazak u Beč nije bio naročito oduševljavajući. Iskrkali smo se na staroj porušenoj stani-cji Süd-Bahnhofu. Vrijeme je bilo prilično sivo, maglovito, zrak oštar. Tramvajem smo se prebacili u hotel u kojem su bile za nas rezervirane sobe. To je jedan prilično star hotel, C kategorije. Ci-

jene dosta visoke: 25 šilinga za svaki krevet (preko 600 dinara). O loženju ni govora, jer svako loženje dođe 6 šilinga (oko 170 dinara). Soba u kojoj sam boravio imala je neki starinski namještaj sa velikim baroknim zrcalima i mesinganim krevetima. Sve je djelovalo tako hladno i neprijatno. Medutim, početno sumorno raspoloženje već se izmijenilo nakon što smo se malo osvjegli od napornog puta i prodrli prvi put do srca Beča.

Kad iz mirnog Šibenika skoćimo povremeno do Zagreba, zamisljamo sebi da putujemo iz gradića (neki čak kažu iz sela) u veliki grad. Razmjer Šibenik — Zagreb prenesimo na Zagreb — Beč, pa ćemo dobiti približnu sliku onog eksternog što karakterizira jedan velegrad kao što je Beč sa svojih 1,766.000 stanovnika. Beskonačni promet svih mogućih vozila, zbog kojih moraš katkad po nekoliko minuta stajati na nekom uglu da bi mogao preći na drugu stranu, za nas je svakako bilo nešto nevidenog. Reguliranje tog prometa pomoću

svijetlećih signala funkcionira tako savršeno, da je mogućnost nesreće i u najprometnijim ulicama minimalna. Medutim, pravu sliku jednog zapadnog velegrada doživjeti smo tek navečer, kad smo iz jedne pokrajine ulice ušli u glavnu i najveću bečku trgovačku ulicu Mariahilferstrasse. Sarenilo neonskih reklama svih boja, mnoštvo izloga punih najraznovrsnijom robom, skupa s ogromnim brojem limuzina koje se kreću vrlo sporo i masom pješaka po trotoarima, učinili su da smo (barem mi koji smo to prvi put u životu doživjeli) na čas zamislili da li je to sve pred našim očima stvarnost. Ovim utiscima, što je ostavilo na nas ono što smo mogli doživjeti prolazeći ulicama Beča, dakle promatrajući ga izvana, treba svakako dodati i naše divljenje mnoštvu lijepih građevina, kojima Beč zbilja obiluje, građevina koje su uglavnom starijeg datuma i kao patinirane, što čitavom gradu daje jedan mrko — sivi izgled.

Kad iz mirnog Šibenika skoćimo povremeno do Zagreba, zamisljamo sebi da putujemo iz gradića (neki čak kažu iz sela) u veliki grad. Razmjer Šibenik — Zagreb prenesimo na Zagreb — Beč, pa ćemo dobiti približnu sliku onog eksternog što karakterizira jedan velegrad kao što je Beč sa svojih 1,766.000 stanovnika. Beskonačni promet svih mogućih vozila, zbog kojih moraš katkad po nekoliko minuta stajati na nekom uglu da bi mogao preći na drugu stranu, za nas je svakako bilo nešto nevidenog. Reguliranje tog prometa pomoću

biti planirani već sada, da bi se dobila prava slika financijske moći i kreditne sposobnosti štedionice. To zahtijeva sama organizacija posla. Zašto? Prije svega zato, jer su prihodi ograničeni na aktivne kamate, troškove i proviziju za napravljena usluge. Dotacije u kreditnoj ustanovi isto tako su pulka besmislica kao što bi bila organizacija rada bilo u kojoj drugoj organizaciji, koja se mora postaviti na principu rentabilneta.

Ponekada, ako se dovoljno ne analizira, ako se polazi od krive baze, a iskustvo nas je i u ovim našim, realnijama na to poučilo, i najbolje zamisljeni planovi sa planiranim odličnim rezultatom bivaju promašeni.

Kreditiranje zadugarstva i poljoprivrede putem takove jedne kreditne institucije ni u kom slučaju ne bi trebalo shvatiti, da to znači neko osamostaljivanje štedionice od općih zakonskih propisa, koji reguliraju finansijsku materiju, kao i od već uho-dane bankarske socijalističke prakse u našoj zemlji. Otuda i krivih shvaćanja, pa i izraženih mišljenja, kako će se osnivanjem štedionice »novac lakše dobiti«

biti kredit ne će predstavljati problem ni za one koji ga po svim normativima ni u kom slučaju nemaju pravo da koriste. To se upućuje na konstataciju, da se ide linijom manjeg otpora, da se ne ide za tim, da se u vlastitoj zadrugi stvore uslovi za dobivanje kredita (naplata manjkova, rad bez gubitka, redovna naplata kupaca i plaćanje obaveza prema društvu ...), već se izlaz traži na drugoj strani, tamo gdje ga nije moguće dobiti, ako se imalo bude radilo i radi u skladu sa propisima.

Kontrola može biti samo veća. Zašto? Prije svega zato, jer će jedna specijalizirana ustanova sa vlastitim stručnim kadrom biti u stanju, da više posveti pažnje kontroli namjenske upotrebe kreditnih sredstava, korisnosti kredita sa društvenih pozicija, likvidiranju svih negativnih pojava, kao i samiranjju finansijskog stanja kod onih zadruga, gdje je to moguće i potrebno. A to uz ostalo ima u svom zadatku štedionica, koja će se uskoro osnovati u svrhu kreditiranja zadugarstva i poljoprivrede.

Ante Deković

Osniva se zadruga štedionica

(Nastavak sa 1. strane)

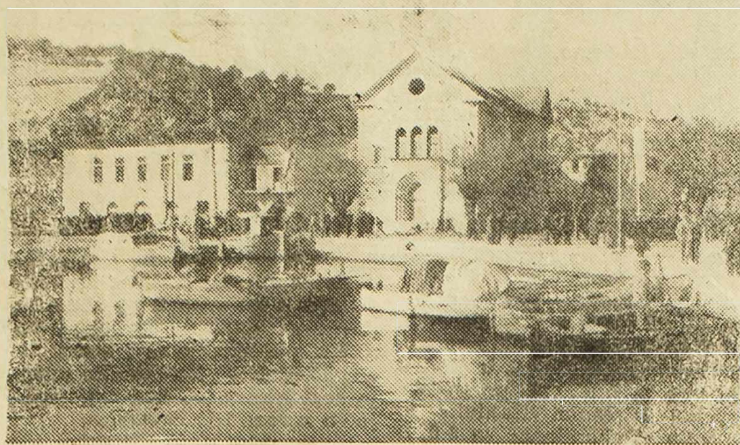
jamči kotar (grad), odnosno narodni odbor, koji je osnovao štedionicu. To pred NO prvenstveno postavlja zadatak, da se pred odlukom ispitaju svi materijalni i finansijski uslovi za osnivanje štedionice. Odgovornost je doista velika. Osnivači već u samom početku itekako moraju nastojati da temelj postave na zakonsku osnovu uz uslov, da postoje i materijalna i novčana baza. Treba znati da štedionica samim tim što se osniva, preuzima čitavu bančinu operativu, za zadugarstvo i poljoprivredu; prije svega prikupljanje novčanih sredstava od stanovnika i društvenih organizacija, davanje kredita komitentima i potrošačke kredite radnicima i službenicima, kredite za stambenu izgradnju i niz ostalih bankarsko-tehničko-finansijskih poslova platnog prometa. Takova organizacija zahtijeva i stručnost u radu, te izvjesnu količnu tehniku uz poznavanje osnovnih načela i principa naše finansijske i ekonomske politike. No nije na odmet napomenuti, da plan prihoda i rashoda, ukupno raspoloživa sredstva po sastavu i izvori, moraju

bio dosta porušen. Mora da su

(Nastavak u slijedećem broju)

Izložba M. ŠEVERDIJE U ZAGREBU

Kipar Miroslav Severdija, sa svojim izložbom u salonu Uluh, postavio nas je pred nove, ili bolje rečeno, specijalne kriterije u ocjeni njegove skulpture. Cimjenica, da Severdija nije primitivac u smislu Smajlića, Tortija i dr., a s druge strane da njegova skulptura ne podliježe akademskim formulama, nužno mora odrediti naš odnos prema specifičnim uvjetima njegova razvoja.

Pogled na Zaton

Poljoprivredna stanica podigla voćni rasadnik

Prošle godine je Poljoprivredna stanica u Šibeniku izvršila sve pripremne radove na podizanju voćnog rasadnika u blizini Ciste Velike, u svrhu unapređenja voćarske proizvodnje na našem kotaru. Kako se na površini od 20 ha, na mjestu gdje je podignut rasadnik, od prije nalazila hrastova i grabova šuma, to je čitav taj kompleks prethodno bio očišćen i izrigolan.

na stanica Šibenik, koja je, osim toga, na površini od 2,5 ha podigla i jedan kombinirani matični voćnjak za proizvodnju kvalitetnih pljemki, koje će služiti za daljnju reprodukciju. Na tom matičnjaku nalazi se 900 stabala višanja, bresaka, badema, kajšija, trešanja i šljivu.

U perspektivi je, da se pokraj rasadnika izgradi jedna stambena zgrada, zatim skladište i staja, a također i jedna cisterna za vodu, da bomo ukoliko budu osigurana materijalna sredstva. Postojanje ovog rasadnika, koji će biti jedini takve vrste na području bivšeg kotara Šibenik, omogućit će u velikoj mjeri brz napredak poljoprivredne proizvodnje, a posebno voćnih kultura za čiji razvoj ovaj kraj ima sve potrebne uvjete.

PISMA ČITALACA O DIREKTNOM VAGONU ŠIBENIK - ZAGREB

Švačam da je vozni park naših željeznica prilično nedovoljan da bi pokrio sve potrebe nastale povećanjem priliva putnika. Time se može opravdati povremena gužva koja vlada u vozu. Ali teško mi je shvatiti da onaj jedini (jedini i uvijek bez obzira na broj putnika) direktni vagon Šibenik - Zagreb i obratno treba da bude najneudobniji u čitavoj kompoziciji.

što je Šibenik - Zagreb. A kad se njegovoj neudobnosti doda još i to da niti u jeku najveće zime nije nimalo zagrijan, onda putovanje u njemu predstavlja mučenje i mrcvarenje za nesretne putnike. Kako to da para, nikako ne dospije do tog vagona, pa bila kompozicija duga ili kratka? Ili možda nije ispravan uređaj za zagrijavanje?

Smatram da je uprava željeznica dužna da putnicima osigura barem minimum podnošljivog putovanja. Treba se staviti u kožu putnika, koji je primoran da čitavo noć cvokoće zubima na tvrdoj i uskoj klupi, a platio je 1.600 Din za vožnju kartu. (b)

A. P. ČEHOV

Penzioniranog brigadnog generala Buldjevca zaboljeli zubi. On je promučkao usta votkom, konjakom, stavio na bolestan zub zift od duhana, opijum, terpentini, petroleje, mazao obraz jodom, uši zatisnuo vatom, ovlaženom alkoholom, ali sve to ili nije ništa pomoglo, ili je izazivalo gadjenje. Dolazio je i doktor. On je pročepkao po zubu, prepisao kamin, ali ni od toga nikakve koristi! Na prijedlog da se izvede bolesnik zub, general nije pristao. Svi ukućani - žena, djeca, poslužica, čak i parakuhar Pečka - predlagali su svaki svoj lijek. Između ostalog i upravitelj Buldjevčeva, Ivan Jevsejić, dode k njemu i preporučiti da se liječi banjanjem.

- Njega u Saratovu zna svako psoto, - reče upravitelj. - Izvolite pisati, vaše blagorode, u grad Saratov, djeke... Njegovu blagorodu gospodinu Jakovu Vasiljiću... Vasiljiću... Pa? Vasiljiću... Jakovu Vasiljiću... a prezime... A prezime sam zaboravio!... Vasiljiću... Dodajeva... kako mu ono bijaše prezime? Maločas, kad sam ovamo išao, znao sam... Čekajte, molim vas... Ivan Jevsejić upravi oči u tavanicu pa počne micati usnama. Buldjevčev i generalica očekivaku nestrpljivo.

KONJSKO PREZIME

Ne, nije ni Zdrepcov, Sjećam se, prezime je konjsko, ali kakvo baš - izvjetriilo mi je iz glave. Zdrebetnjikov? Nije ni to. Čekajte... Kobiličin... Kobiletin... Kučkič... To je već pseće, a ne konjsko. Zdrepcikov? Ne, nije ni Zdrepcikov... konjski... Konjev... Zdrepcin... Uopće nije? No, kako da mu onda pišem? Razmisli, bratio! Odmah, Konjkin... Kobilkin... Kolenović. Kolenikov? - upita generalica. Nije ni to. Upregović... Ne, ni to! Zaboravio sam! Pa zašto se onda, đavo te odnio, i trpaš tu da savjetuješ, kad si zaboravio? - naljuti se general. - Čisti se odavde! Ivan Jevsejić lagano iziđe, a general se

Kako unaprijediti poljoprivredu u Bukovici

IZMJENA KULTURA

Poljoprivrednici u Bukovici često se tuže kako je već nekoliko godina slab urod pšenice i kukuruza i postavljaju odmah pitanje: koji je tome razlog? Mislim, da je uzrok u tome, što se kod nas već stotinama godina uzgajaju dvije do tri vrste kultura, uglavnom žitarica, koje, kako se vidi, iz godine u godinu sve slabije rade. Međutim, kad bi prišli izmjenjivati kultura, onda bi i prinos bio daleko veći. Samo nekoliko primjera to će očito potvrditi.

U Kistanjskoj općini pojedinci su se počeli baviti vinogradarstvom, što ranije nije bio slučaj. Na površini od 1800 m² Nikola Štubač iz Čučeva zasadio je vinovu lozu. U prošloj godini on je od tog vinograda imao prinos od 115 hiljada dinara. Kad bi istu površinu zasijao bilo kojom žitaricom, onda bi u najboljem slučaju dobio 350 kg u vrijednosti od 18 hiljada dinara. Isto tako su Vujo Masnikoš i Glišo Stupar na sličnim parcelama postigli čak i veće prinose. Obradnik Nikolač je od vinograda veličine 2300 m² dobio 2300 l mošta ili preko 110 hiljada dinara, dok je od žitarica na toj površini mogao najviše imati 20 hiljada dinara. Ili pak slučaj Božice Štubač ud. Vasilija iz Kistanja koja je žitaricama zasijala površinu od 11.600 m², te je postigla prinos od 28.800 dinara, dok joj je vinograd od 1500 m² dao urod u vrijednosti od preko 70 hiljada dinara.

Budući da se naš čovjek teško odlučuje na izmjenu kultura, to bi se moralo i putem organizacije Socijalističkog saveza ukazivati na neznatnu korist uzgoja žitarica i potrebu uvođenja onih kultura, koje će biti od daleko veće koristi narodu Bukovice.

UNAPREĐENJE STOČARSTVA

Bukovica je kraj gdje postoje veoma povoljni uvjeti za uzgoj stočarstva i to u većim razmjerima. O tome bi trebalo svakako voditi veću brigu i jednim određenim planom uporno raditi na razvoj stočarstva.

Stočarstvo je, međutim, u ovom kraju posljednjih godina prilično zanemareno. Kod nas se, kako je poznato, uzgajaju ovce veoma sitne pasmine, slabe na vuni i mlijeku. Tu pasminu bi u prvom redu trebalo mijenjati ili pak križati sa plemenitijom, što bi pridonijelo boljem kvalitetu vune i većoj mliječnosti. Pored ostalog, moglo bi se ponovo pokrenuti i pitanje umjetnog oplodivanja, što bi također osjetno poboljšalo kva-

UZGOJ DJETELINE

Naši ljudi u Bukovici morali bi također posvetiti mnogo veću pažnju uzgoju djeteline. Ona je ne samo važna stočna hrana, već i osjetno poboljšava kvalitet zemljišta. Tako žitarice nakon djeteline daju za period od 7-8 godina i trostruko veći prinos. Djetelinu bi trebalo sijati na o-

nim površinama gdje slabije uspijevaju ostale kulture. To je u-toliko korisnije, što ona čak daje veći prinos i od samih žitarica. Poljoprivrednik Đuro Karanović je zasijao djetelinu na površini od 5100 m² i godišnji prinos je prosječno iznosio 38.500 dinara, dok je od žitarica mogao najviše imati 28 hiljada dinara. Kad se tome doda da je uzgoj djeteline mnogo jednostavniji, onda je i razlika u prinosu mnogo veća. Prošle godine je ista površina nakon djeteline zasijana žitaricom i prinos je bio za 45% veći od ranijih godina, što znači da je djetelina popravila oranice. Slično je bilo i kod nekkih drugih poljoprivrednika.

To je samo nekoliko napomena o kojima bi, po mom mišljenju, trebalo voditi mnogo više računa i poljoprivrednici i zadruge kao i ostali zainteresirani faktori u koliko se želi unaprijediti poljoprivredu Bukovice, a s tim osigurati i prosperitet naroda tog kraja, Spiro Štubač

ZANIMLJIVOSTI

Postanak „Vespe“

Jedno čudno malo saobraćajno sredstvo osvojilo je svijet. Nastalo je križanjem dječjeg trotineta s motociklom i nazvano »Vespa«. Evo priče o tome:

Enrico Piaggio i brat imali su tvornicu vagona, autobusa i aviona, koja je u ratu uništena. Nakon rata riješili su da iz ruševina podignu novu tvornicu koja bi proizvodila takvo saobraćajno sredstvo, koje bi »dobro išlo« na tržištu. U svim dotada poznatim vozilima postojala je jalka svjetloska konkurencija. Ona su se sjetili čudnih patuljastih motocikla, koje su upotrebljavali američki i njemački padobranci. Obratili su se inženjeru Corradinu d'Ascario-u da konstruira slično takvo sredstvo.

Taj se prihvatio posla i počeo konstruirati. Predvidio je motor od 4-5 konjskih snaga. Da se vozač ne bi prilao, smjestio je motor ispod sjedala i prekrrio ga poklopcem. A vozača je udobno smjestio, kao na trotinetu. Mali točkovi smanjili su opasnost pada, a visoki volan osigurao udobno sjedenje. Motor je jednodielni cilindar i predstavlja pravo remek-djelo fine konstrukcije. Pogon je na smjesu naftabenzina. Motor ne zahtijeva komplikiran sistem podmazivanja niti pumpu za ulje. Izgrađen je od aluminija i lijevanog željeza pa je vrlo lak. Zbog toga što je vozilo u profilu u sredini tanje, a stoga deblje zbog motora, liči na osu (njemački Wespe) pa je i nazvano »Vespa«.

Tako je 1947. godine bila izbačena prva »Vespa«, koja je trošila 2,41 goriva na 100 km, s maksimalnom brzinom 70 km/h. Od-

mah je postala popularna zbog svoje lakoće, jeftinoće, lakog parkiranja, ugodne vožnje, i drugih izvanrednih osobina. Na zadnjem dijelu može se smjestiti još jedna osoba. Tako je »Vespa« postala porodično prevozno sredstvo, pogotovu ako se iznad prednjeg kotača smjesti košara za dijete! Za njom su se pojavili tipovi drugih firmi: Ape (pčela), Lambretta, Goggo, Bella, Heinkel, Maicomobil, i drugi. U Italiji njihov broj nadmašuje broj automobila, u Francuskoj je također aktualno prevozno sredstvo. Zene, stari i djeca upravljaju ovim vozilom istom lakoćom kao muškarci. Time se jako povećao i turizam; danas postoje mnogobrojni »Vespa-klubovi«, kao na primjer kod nas planinarska društva.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik - Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

uhvati za obraz i počne šetati po sobi. - Oh, braćo moja! - zajauka on. - Oh, majko moja! Oh, ništa pod milim bogom ne vidim! Upravitelj iziđe u bašću i, upravnivši oči u nebo, počne se sjećati trošarinčeva prezimena: - Zdrepcikov... Zdrepcovski... Zdrbenko... Ne, nije tako! Konjski... Konjev... Zdrepcović... Kobiljanski... Malo poslije pozvaše ga kod gospode. - Jesi li se sjetio? - pita ga general. - Nikako ne mogu, vaše blagorode. - Možda je Konjarski? Konjanikov? Ne? I u kući svi odreda počеше izmišljati prezimena. Pnevnuše sve uzraste, rodove i vrste konja, spomenuše i grivu, i kopita, i hamove... U kući, u bašći, u sobe za mlade i kuhinji hodali su ljudi, gore-dolje i, češkajući se po

telju u prozor. - Da nije Paripović? - upita on plačnim glasom. - Ne, nije Paripović, gospodine generale. - odgovori Ivan Jevsejić i kao krivac uzdahne. - Možda prezime nije konjsko, već neko drugo! - Časna riječ, vaše blagorode, konjsko je... To vrlo dobro pamtim. - O, brate kako si to tako zaboravljiv!... Za mene je to prezime sad važnije, čini mi se, od svega na svijetu, Namučih se! Ujutro je general opet poslao po liječnika. - Pa nek vadi! - odlučio on. - Ne mogu više izdržati... Dode doktor i izvadi bolesni zub. Bol odmah uminu, a general se smiri. Kad je svršio svoj posao i dobio što je zaslužio, liječnik sjedne u svoj fijaker i pođe kući. Iza vratnica što vode u polje, on sretno Ivana Jevsejića... Upravitelj je stajao kraj puta i gledajući zamišljeno u svoje noge, lupao o nečemu glavu. Sudeći po borama koje su mu izbrzdale čelo, i po izrazu očiju, misli mu bijahu duboke, te-gobne. - Ridički... Pašaženković... mrrm-ljao je on. - Zaularčević... Konjičković... - Ivan Jevsejić! - obrati mu se liječnik. - Da li mogu sokole, kupiti od vas pet tovara ovsa? Onaj ovas što mi ga prodaju naši seljaci, prilično je rdav... Ivan Jevsejić tupo pogleda u doktora, nekako se divlje osmjehne, pa ne odgovorivši ni riječi, pljesne rukama i potrči na imanje tako brzo, kao da ga je tjerao bijesan pas.

- Sjetio sam se, gospodine generale! - vikne on radosno, kao tudim glasom, utrčavši u generalov kabinet - Domisho sam se, nek bog da zdravlje doktoru! Ovsov! Ovsov je trošarinčeva prezime! Ovsov, gospodine generale! Ovsovu pošaljite telegram. - Odbi! - reče general s prezirom i stavi mu pod nos dvije fige. - Ne treba mi sad tvoje konjsko prezime! Odbi!

gradske vijesti

Šibenik kroz tjedan

HLADNI DANI

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma — SJENKA PROŠLOSTI — Dodatak: Filmske novosti br. 3 (do 10 II.)
Premijera američkog filma — LIJEPI BRUMMELL — Dodatak: Filmske novosti br. 4 (11.—15. II.)
SLOBODA: premijera francuskog filma — MADAME X — (do 10. II.)
Premijera američkog filma u bojama — DAJ GAS DO — (11.—14. II.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 11. II. — II. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva.
Od 11. — 15. II. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

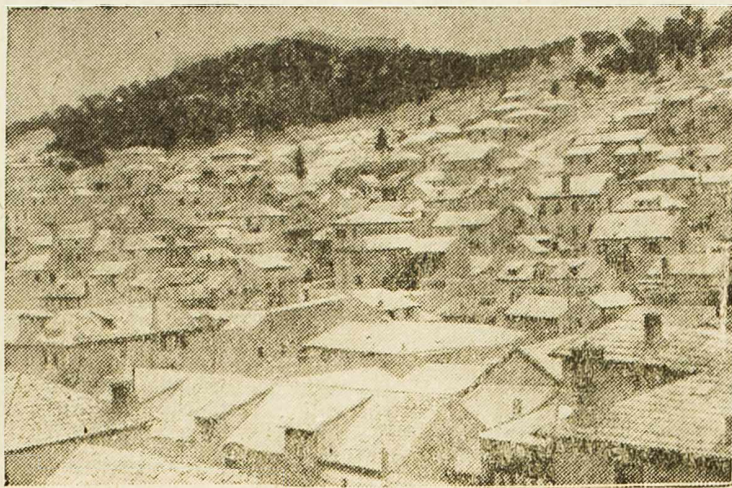
RODENI
Ljubica, kći Ante i Ružice Ske-
lin; Vinko, sin Ante i Frane Ma-
retić; Siniša, sin Rokca i Jakice
Utić; Danko, sin Ante i Janje
Grgas-Svirac; Milan, sin Ante i
Janje Skugor; Josu, sin Pavla i
Marije Stegić; Jerko, sin Pavla i
Marije Stegić; Silvana, kći Mar-
ka i Genovefe Zivković; Dragan,
sin Miroslava i Jolande Bakić;
Radovan, sin Nikole i Milene
Radović; Stjepan, sin Ivana i
Marije Gracin; Anica, kći Dome-
nika i Anđe Dugozoljac; Sonja,
kći Milana i Milice Kuprešanin;
Ante, sin Marijama i Ivanice
Marčić; Ante, sin Mate i Smilja-
ne Čala; Nikica, sin Damira i A-
ne Besermenji; Ildiana, kći Drage
i Marije Ljubić; Mladenka, kći
Marke i Anke Jurleka; Ante, sin
Mladena i Marije Gović; Ivan,
sin Ive i Kate Guljin; Ivan, sin
Dobroslava i Luče Curović; Bo-
ris, sin Frane i Svetinke Sumera;
Zdravka, kći Sime i Marije Co-
gelja; Mladen, sin Jerin i Tonke
Gulin-Vencić; Milivoj, sin Ante i
Stane Ivanda; Ivica, sin Ante i
Milke Matura i Davor, sin Krste
i Ane Lončić.

VJENČANI
Kalabrić Tome, romlac —
Tanfara-Kesie Vesela, domaćica;
Čveta Mijo, radnik — Juras To-
na, domaćica i Badžim Josip,
radnik — Krečak Ana, domaćica.

UMRLI
Gović Ana rođ. Gović, stara 91
god.; Lugović Bruno Ljubice,
star 17 dana; Pamuković Ivan,
star 58 god.; Savić Bobo Vidov,
star 20 god. i Sekulić Krste p.
Luke, star 76 god.

RODENI
Neda, kći Brancka i Ksenije
Kričkić; Rajka, kći Krste i Bože
Kašić; Ivan, sin Ivana i Ane
Cupić; Sime, sin Sime i Marije
Pletikosa; Anda, kći Save i Ma-
rije Kulundžić; Ljiljana, kći Spi-
re i Milke Perišić; Nikola, sin
Nikole i Kate Miljan; Silva, kći
Zvonimira i Sonje Kohom i Ma-
rica, kći Ivana i Ružice Budiša.

UMRLI
Bačić Nikola i Stipan, sinovi
Mate, stari 24 dana.

Krovovi pod snijegom

Počam od 26. prošlog mjeseca na našem području zavladała je hladnoća kakva se ne pamti za posljednjih nekoliko godina. U noći od 31. siječnja na 1. veljače pao je snijeg koji je dostigao višinu od 12 cm, a na nekim mjestima u gradu i do jednog metra. Prema podacima Hidrometeorološke stanice u Šibeniku od 1. veljače do danas zabilježene su dva niske temperature. Minimalne temperature kretale su se od minus 9,9 do minus 4,6 stupnjeva. Najniža temperatura iznosila je u četvrtak 2. o. mj. minus 9,9 stupnjeva, a 4. o. mj. minus 9,5 dok je istog dana kod stadiona »Rade Končar« iznosila minus 13 stupnjeva. Najveća brzina vjetrova bila je u petak 3. o. mj. navečer, kada je iznosila jačinu do 82 km na sat.

Talijanski brod »S. Dona« pripadnosti luke Chioggia na putu od Ploča za luku Torviscosa uslijed jakog vjetrova nasukao se 3. o. mj. ujutro na podvodnu hrid Bačvica u blizini Tribunja. Još do

Grudanje

danas nije uspjelo brodu da se oslobodi hridi. Na brodu se nalazi tenet od 230 tona bukovnih cjepanica. Posad broda je istog dana stigla u Šibenik. Drugih nezgoda na moru nije bilo.

Zbog neevremena na moru bile su obustavljene neke lokalne pruge. Brod za Pirovac nije saobraćao 3. o. mj., a brod na pruzi Šibenik — Tijesno nije pristajao u Hraminu. Saobraćaj do otoka Zirja također je bio nekoliko dana obustavljen. Ni na jednoj relaciji nisu saobraćali autobusi Autotransportnog poduzeća Šibenik. Tek prekjučer uspjelo je u spostaviti redoviti saobraćaj na svim prugama, osim na relaciji Šibenik — Kistanje i Šibenik — Oklaj — Knin, gdje je još uvijek

LUKOBARAN

Dužina lukobrana iznosi 1435 m. Projektiran je kao kameni nasip na pjeskovitom tlu. Nasip se sastoji od raznih kategorija kamena od 0—20 tona težine. Na vrhu kamenog nasipa položeni su betonski blokovi težine od 55 tona, a nad njima se betonira kruna koja istodobno formira parapetni zid za zaštitu lučkog bazena od priliva valova. Dubina na kojoj se gradi lukobran iznosi od 5—18 m.

GLAVNA OBALA

Glavna obala je gravitacionog tipa izrađena od betonskih blokova težine od 44—61 tona. Duga je 600 m, dok dubina pred obalom iznosi 9,5 m. Nadmorski zid visok je 2,40 m. Spoj glavne obale sa lukobranom na njenom južnom dijelu i spoj sa kopnom na njenom sjevernom dijelu iz-

cesta neprohodna uslijed visokog snijega.

U mnogim školama na području grada bila je prekinuta obuka. Osmogodišnje škole nisu radile puna četiri dana, gimnazija i učiteljska prekinule su obuku dva dana. Rad u luci bio je također otežan, a brodogradilište »Velimir Škorpić« obustavilo je rad četiri dana uslijed poledice. I u tvornici lakih metala »Boris Kidrić« djelomično je prekinut rad. U ostalim tvornicama i poduzećima nije bilo nikakvih prekida.

U toku ovih hladnih dana zabilježeno je nekoliko slučajeva težih nesreća. Sedam lica zatražilo je hitnu bolničku pomoć. Kirurški odjel šibenske bolnice registrirao je sedam težih prijeloma. (J)

NOVI KONTIGENT PŠENICE

U šibensku luku doplovila su prošlog tjedna dva broda američke zastave. Brod »Jules Friebourg« dopremio je 9.659 tona pšenice, a brod »Gloriana« 9.700 tona pšenice. Oba broda vrše iskrcaj tereta u Dobrilici i na gatu »3. novembar«. Domaći preokceanski brod »Morava« pristao je na Šipadu, gdje krca izvezeno količinu dijelova za sanduke, koje će otpremiti u Izrael.

OBAVIJEST

Organi Odjela unutrašnjih poslova Narodnog odbora kotara Šibenik vode izvide protiv Antona Božića, poslovođe u prodavaonice pokućstva »Ivo Marinković«.

Budući da je isti već duže vremena prilikom prodaje pokućstva i ostalog namještaja naplaćivao potrošačima više nego što je to određeno prodajnim cijenama, to se pozivaju svi zainteresirani da se odmah prijave Odjelu za unutrašnje poslove sba br. 22.

IZ ODJELA ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE NO KOTARA ŠIBENIK

Gostovanje splitskog »Hajduka«

U nedjelju ćemo, poslije dužeg vremena, ponovno vidjeti na stadionu »Rade Končar« momčad splitskog »Hajduka«, prošlogodišnjeg prvaka države. Ovoga puta po svoj prilici »Hajduk« će protiv domaćeg »Šibenika« nastupiti sa nešto izmjenjenom postavom. Umjesto Matošića, starijeg Grčića, Kokeže i Luštica Splitsani će isprobati mlade igrače, koji će za prvi tim nastupiti i u proljetnom dijelu državnog prvenstva. Susret sa »Šibenikom« bit će treća utakmica »Hajduka« u okviru priprema za nastavak prvenstva. U prvoj utakmici »Hajduk« je pobijedio »Dalmatinac« sa 5:0, a zatim »Splita« sa 3:0.

Momčad »Šibenika« već mjesec dana redovito trenira. U tom razdoblju »Šibenik« je odigrao i dvije prijateljske utakmice, i to sa II. momčadi »Šibenika« i splitskim »Dalmatincem«. Za vrijeme ovih hladnih dana »Šibenik« je obavio dva kondiciona treninga u dvorani DTO »Pantizan«. Protiv »Hajduka« »Šibenik« će vjerojatno izvesti ovu jedanaestoricu: Bašić, Batinića, Tambača, Blažević, Jelenković, Zivković, Stošić, (Zorić), Bego, Skugor, Tedling, Supe.

Za nedjeljni susret vlada veliki interes, pa se očekuje rekordni broj gledalaca.

Ugostiteljsko poduzeće »Jadrija« Šibenik

Omogućuje svakome jeftinu prehranu u svom hotelu »Krka«. Menu (narodni ručak) dinara 140 — sastoji se od juhe, dva variva, mesa i kruha, te večera dinara 120.

Mjesečni abonenti, koji se hrane po jelovniku, uzimaju jela po narudžbi, imaju 30% popusta — dobivaju novčane bonove u iznosu od 12.000 dinara, a plaćaju za iste 8400 dinara.

Toče se prvorazredna pića, poslužuju solidna i brza.

Prijave se primaju svaki dan u portirnici hotela »Krka«. Svaki se abonent može pretplatiti za 15 ili mjesec dana.

Raspored takmičenja u I. zoni

I. kolo, dne 11. III. 1956.
Split — Segesta,
Metalac — Šibenik,
Rijeka — Ljubljana,
Trešnjevka — Karlovac,
Odred — Lokomotiva,
Nova Gorica — Branik.

II. kolo, dne 18. III. 1956.
Segesta — Šibenik,
Nova Gorica — Metalac
Branik — Odred,
Lokomotiva — Trešnjevka,
Karlovac — Rijeka,
Ljubljana — Split.

III. kolo, dne 25. III. 1956.
Metalac — Segesta,
Šibenik — Ljubljana,
Split — Karlovac,
Rijeka — Lokomotiva,
Trešnjevka — Branik,
Odred — Nova Gorica.

IV. kolo, dne 8. IV. 1956.
Ljubljana — Segesta,
Odred — Metalac,
Nova Gorica — Trešnjevka,
Branik — Rijeka.

Lokomotiva — Split,
Karlovac — Šibenik.

V. kolo, dne 15. IV. 1956.
Segesta — Karlovac,
Metalac — Ljubljana,
Šibenik — Lokomotiva,
Split — Branik,
Rijeka — Nova Gorica,
Trešnjevka — Odred.

VI. kolo, dne 22. IV. 1956.
Nova Gorica — Split,
Lokomotiva — Segesta,
Trešnjevka — Metalac,
Odred — Rijeka,
Branik — Šibenik,
Karlovac — Ljubljana.

29. IV. — 1. i 2. V. slobodan termin.

VII. kolo, 6. V. 1956.
Segesta — Branik,
Metalac — Karlovac,
Ljubljana — Lokomotiva,
Šibenik — Nova Gorica,
Split — Odred,
Rijeka — Trešnjevka.

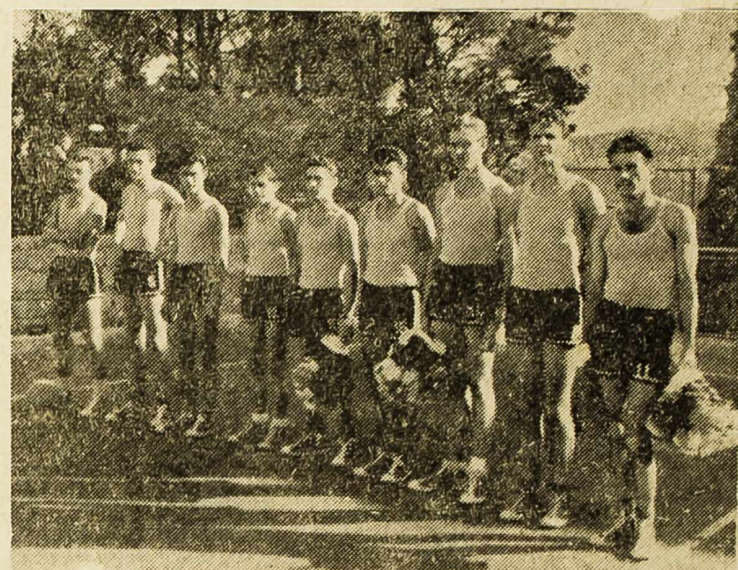
VIII. kolo, dne 13. V. 1956.
Nova Gorica — Segesta,

Rijeka — Metalac,
Trešnjevka — Split,
Odred — Šibenik,
Branik — Ljubljana,
Lokomotiva — Karlovac.

IX. kolo, dne 20. V. 1956.
Segesta — Odred,
Metalac — Lokomotiva,
Karlovac — Branik,
Ljubljana — Nova Gorica,
Šibenik — Trešnjevka,
Split — Rijeka.

X. kolo, dne 27. V. 1956.
Trešnjevka — Segesta,
Split — Metalac,
Rijeka — Šibenik,
Odred — Ljubljana,
Nova Gorica — Karlovac,
Branik — Lokomotiva.

XI. kolo, dne 3. VI. 1956.
Segesta — Rijeka,
Metalac — Branik,
Lokomotiva — Nova Gorica,
Karlovac — Odred,
Ljubljana — Trešnjevka,
Split — Šibenik.

Košarkaška ekipa »Galeb«

Gradnja luke u Latakiji

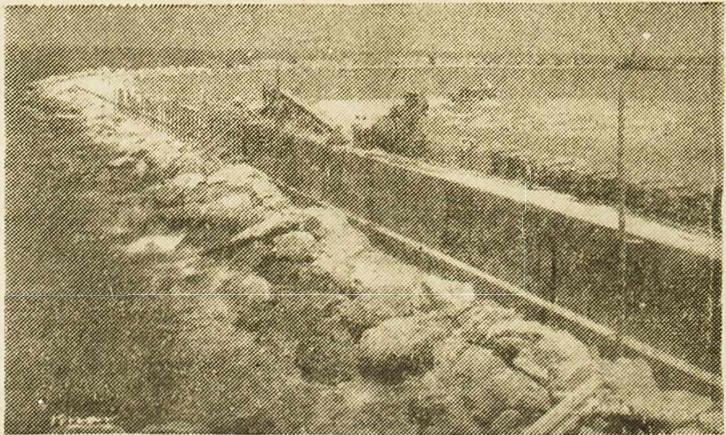
Latakija je mali orijentalni grad s oko 40.000 stanovnika. Ima zaštićenu lučicu za brodove manje tonáže. Promet se uglavnom odvija van lučice, na sidrištu preko maona, koje se iskrcavaju na veoma primitivan način u postojećoj lučici. Grad nema željezničkog spoja sa zaleđem. Transport materijala vrši se kamionima preko dosta dobre mreže puteva. Još uvijek se za transport duhana i pamuka upotrebljavaju deve.

Sirijska vlada, ocijenivši važnost ove luke, dala je izraditi potrebne projekte i početkom 1952. godine raspisala je licitaciju za njenu izgradnju. Pored jedanaest svjetskih firmi, koje su sudjelovale u natječaju, Pomorsko građevno poduzeće dobilo je ovaj rad, pa je 10. listopada iste godine potpisao ugovor za izvođenje radova u toj luci.

Ugovorom su predviđeni slijedeći radovi:

Izgradnja glavnog lukobrana, zatim izgradnja glavne obale u novom lučkom bazenu sa južnim i sjevernim kamenim nasipima, te nasipanjem morske površine, izrade sidrišta za pet brodova u novom lučkom bazenu, kao i podizanje obale u starom lučkom bazenu i produbljivanje starog i

djelomično novog lučkog bazena. Generalni projekt luke izradila je engleska firma Sir Aleksander Gibb-Portuers. Tim projektom određene su samo osnovne linije svih objekata i dubine bazena. Za glavni lukobran određen je profil i razdioba kamena po kategorijama. Razrada projekta i svih detalja prepuštena je Pomorskom građevnom poduzeću.

Izgradnja lukobrana

vodi se kamenim nasipom. Dio morske površine između kopna i nove obale bit će nasut i na tom prostoru će se podići skladišta, silosi i ostala lučka postrojenja.

SIDRIŠTA
Sidrište služi za četvervez brodova u lučkom bazenu. Istovr i utovar brodova na sidrištu vršit će se, kao i dosad, maonama. Sidrište se sastoji od vezo-va ugrađenih u krunu lukobrana i odgovarajućih plutača na moru.

OBALA U STAROM LUČKOM BAZENU
Ona se izvodi od čeličnog žmurnja. Dužina ove obale iznosi 270

sti i ugraditi slijedeće količine: kamenog nasipa od 0—20 tona 1.198.500 m³, 153.000 kubičnih metara raznih betonskih blokova, zatim nasipa sa pijeskom i zemljom od 890.000 m³, podmorski iskop hridi 30.000 m³ i podmorski iskop u pijesku i zemlji od 40.000 m³.

Svi radovi na izgradnji luke bit će dogotovljeni do kraja 1957. godine.

Za izvođenje tog zamašnog zadatka poduzeće je u Latakiji organiziralo svoju dionicu. Ona se sastoji od gradilišta u samoj luci i kamenoloma u B. Islamu, 14 milja udaljenog od Latakije. I jedna i druga dionica raspolažu s odgovarajućim proizvodnim sredstvima kao strojevima, materijalom, radnicima, elektrocen-
tralama i slično. Sa dobrom organizacijom rada dionica je postigla prosječnu proizvodnju od 2.500 kubičnih metara ugrađenog kamena po radnom danu. Takva proizvodnja omogućila je da se znatan dio radova nalazi pri završetku.

Dosad su na lukobranu položeni betonski blokovi na dužini od 1162 m, a betonska kruna je izgrađena na dužini od 300 m. Gotovo na čitavoj dužini glavne obale postavljene su betonski blokovi. Još je u toku polaganje posljednjeg reda tih blokova na dužini od 200 m, dok je na dužini od 10 m već postavljen nadmorski zid. Na prostoru novog luč-

kog bazena iskopano je 20 hiljada m³ podmorske hridi i 36 hiljada m³ pijeska i mulja. Iskop je u starom lučkom bazenu potpuno dovršen. Istovremeno se vrši nasipavanje dijela između kopna i nove obale. Previđa se da će radovi u starom lučkom bazenu biti dovršeni do svibnja ove godine.

Nakon dovršenja svih radova uz glavnu obalu moći će pristati pet brodova sa tonažom od 17000 tona, a u lučkom bazenu bit će mjesto za daljnjih pet brodova sa tonažom od 30.000 tona nosivosti.

Kvalitet dosad izvršenih radova zadovoljio je u potpunosti investitora i nadzorne organe kao i ostale stručnjake, koji su posjetili naše gradilište. Solidnošću tehničkog rada, poštivanjem ugovorenih obaveza i primjerenim ponašanjem čitavog radnog kolektiva Pomorskog građevnog poduzeća steklo je veliko povjerenje i simpatije stručnjaka i šir javnosti ne samo u Siriji, već i ostalim arapskim zemljama u Bliskom Istoku.

Radni kolektiv poduzeća primio je dosad nekoliko ponud za gradnju novih luka u ovom dijelu svijeta. Tako je Sirija ponudila gradnju jedne manje luke u blizini Latakije, Kuvajt gradnju luke u Perzijskom zaljevu, a Jordan za gradnju luke u kabe u Crvenom moru.

Nikola Jurag